

Liczby są ważne w ewaluacji, ale nie zawsze pokazują pełny obraz

dr hab.Toni A. Sondergeld

profesor nadzwyczajny

Uniwersytet Stanowy Bowling Green

Bowling Green, Ohio, USA, 43403

tsonder@bgsu.edu

Co to są badania ewaluacyjne?

- Są to badania prowadzone w celu podejmowania świadomych decyzji lub ocen “*merytorycznych, ilościowych*, lub *wartościowych*” działań na rzecz określonej grupy odbiorców.

Scenariusz tradycyjnego badania

- Badający chce dowiedzieć się czy uczniowie biorący udział w kursie internetowym osiągają takie same rezultaty, jak uczniowie uczestniczący w lekcji bezpośrednio w klasach.
 - przeprowadza standaryzowany test osiągnięć, porównuje wyniki pomiędzy dwoma klasami

Scenariusz badania ewaluacyjnego

- Ewaluator nie jest zainteresowany porównywaniem jednego podejścia do drugiego. Zamiast tego ewaluator koncentrować się będzie na ewaluacji “merytorycznej, ilościowej i wartościowej” klasy internetowej.
- Osądzi lub podda ewaluacji więcej zagadnień niż tylko uzyskane przez ucznia osiągnięcia. Zadaje pytania, w celu zbadania, czy taki kurs internetowy powinien być dalej przeprowadzany.

Pytania zawarte w scenariuszu badania ewaluacyjnego

- “Czy cele kursu internetowego zostały osiągnięte?”
- “Jakie strategie były skuteczne we wspieraniu nauki uczniów?”
- “Jakie czynniki blokowały kształcenie uczniów?”
- “Jakie cechy charakterystyczne posiadali efektywni uczniowie i nauczyciele wirtualnej klasy?”
- “Jakiego rodzaju wsparcia potrzebowali nauczyciele, aby efektywnie nauczać w środowisku internetowym?”
- “Czy uzyskane korzyści były większe niż poniesione koszty?”

Grupa zaangażowanych odbiorców

- Osoby zaangażowane w działanie, które podlegają ewaluacji.
- Podmioty, których wyniki ewaluacji mogą *dotyczyć* lub które są *nimi zainteresowane*.
- Kto jeszcze może być odbiorcą badania, poza uczniami i nauczycielem?

Rodzaje ewaluacji

- Ewaluacja kształtująca
 - wykorzystuje dane lub informacje zebrane w celu wprowadzenia zmian, które przyczynią się do poprawy jakości.
- Ewaluacja podsumowująca
 - wykorzystuje zgromadzone dane w celu zmierzenia wyników oraz sposobu w jaki odnoszą się one do ogólnej oceny czegoś, co było ewaluowane.

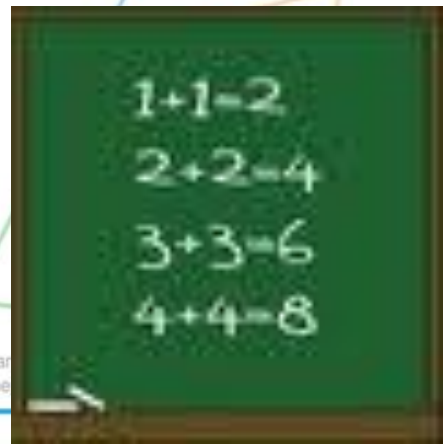
Metody wykorzystywane w ewaluacji: liczby

- W większości przypadków, ewaluacje najbardziej skupiają się na danych liczbowych (ilościowych).
- Przykładowe pytania ewaluacji liczbowej (ilościowej)
 - W jakim stopniu program wpływa na osiągnięcia uczniów?
 - Jak często włącza się uczniów do programu?
 - Ilu uczniów bierze udział w programie tygodniowo?
 - Ile kosztuje uruchomienie programu?

Metody wykorzystywane w ewaluacji: liczby

- Dlaczego pytania ilościowe są tak istotne w badaniu ewaluacyjnym?
 - Pytania ilościowe umożliwiają ocenę wpływu programu i porównanie go z kosztami, co daje konkretną i liczbową ocenę znaczenia i wartości całego programu.
 - Liczby uważa się za obiektywne kryterium.

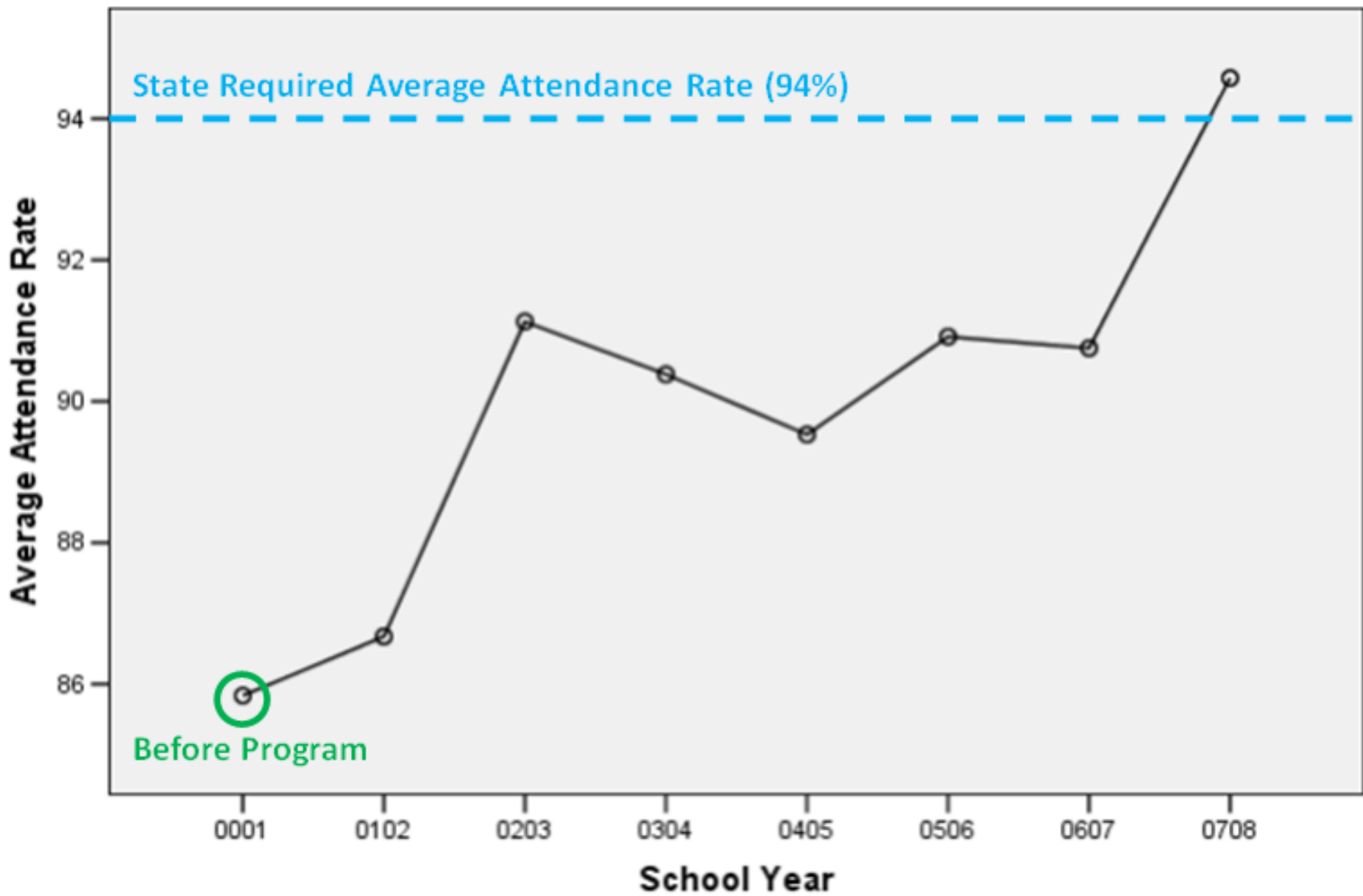
Przykładowy scenariusz badania ewaluacyjnego

- Duży grant finansowany przez rząd Stanów Zjednoczonych został przyznany uniwersytetowi, który współpracował z gimnazjum (grupa uczniów w wieku 11-14) w celu zreformowania szkoły i jej polityki dążącej do poprawy kształcenia uczniów, poprawy zachowania, zwiększenia frekwencji oraz ilości przyjęć na studia wyższe. Program reformy szkoły umożliwiał uczniom uzyskanie dodatkowych informacji o wymaganiach jakie muszą spełnić, aby rozpocząć naukę na uczelni wyższej oraz danych o potencjalnych korzyściach osobistych z uzyskania tytułu po ukończeniu studiów.

Przykładowy scenariusz badania ewaluacyjnego: pytania ilościowe

- W jakim stopniu uczniowie poprawili swoje wyniki w nauce z przedmiotów obowiązkowych (matematyka i czytanie)?
- O ile wzrosła frekwencja uczniów?
- O ile zmniejszyła się liczba przypadków złego zachowania?

Przykładowy scenariusz badania ewaluacyjnego: rekomendacje

- Zespół ewaluatorów miał wrażenie, że działania realizowane z programu dotacji przynoszą dobre rezultaty i mają duży wpływ na frekwencję uczniów, zgodnie z widocznym wzrostem ilościowym.
- Opierając rekomendacje zespołu ewaluacyjnego wyłącznie na tych wynikach liczbowych, można uznać, że kontynuacja obecnych działań programowych związanych z frekwencją uczniów jest naturalna.

Czy liczby pokazują pełny obraz przy ewaluacji?

- W tym miejscu można zadawać pytanie, skąd zespół ewaluacyjny wiedział, że wzrost spowodowany był wprowadzeniem programu?
- Odpowiedź: zespół ewaluacyjny tak naprawdę nie wie, czy ich wnioski są prawdziwe, gdy opiera je tylko na zebranych informacjach liczbowych (ilościowych).

Znaczenie danych jakościowych

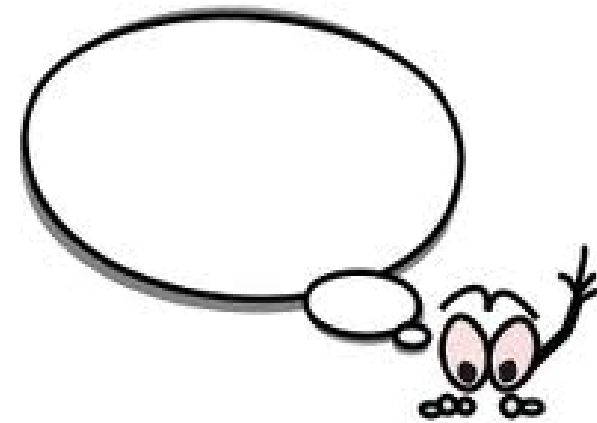
- Dane jakościowe, to zazwyczaj dane w formie ustnej, które pomogą wyjaśnić “jak” lub “dlaczego” zostały uzyskane wyniki liczbowe w ewaluacji.
- Czasami dane jakościowe wspomagają liczby a czasami zebrane dane jakościowe rzucają światło na kwestie, które mogą być nie do końca zrozumiałe przy wykorzystaniu samych liczb.

Przykładowy scenariusz badania ewaluacyjnego: pytania jakościowe

- Zespół ewaluacyjny przeprowadził 3 zogniskowane wywiady grupowe z nauczycielami i administracją, którzy pracują w szkole przez cały okres lub większość czasu funkcjonowania programu grantowego.
- Dlaczego sądzisz, że wskaźnik frekwencji poprawił się w Twojej szkole w stosunku do poziomu, który obserwowano przed wdrożeniem działań z programu grantowego?
- W jakim stopniu, według Ciebie, program grantowy wpłynął na frekwencję uczniów?

Badania jakościowe

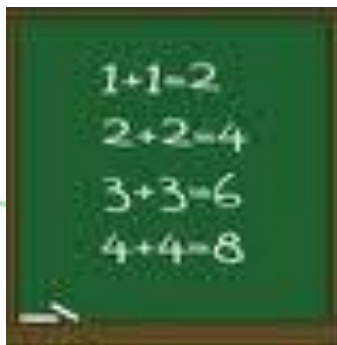
- “Zaskoczony”
- Zmiana w polityce raportowania o frekwencji ustalona przez stan
- Dział ds. frekwencji w szkole
- Program finansowany przez grant
 - Nauczyciele wykazują większe zainteresowanie frekwencją poprzez wykonywanie telefonów do domu ucznia i wysyłanie informacji o nieobecności ucznia w szkole.
 - Działania zachęcające / wycieczki szkolne finansowane z grantu za poprawienie wskaźnika frekwencji w szkole.

Rekomendacje w oparciu o dane liczbowe i jakościowe

- Polityka dot. odnotowywania obecności – jeśli ulega zmianie, informować o tym zespół.
- Raportowanie o poziomie frekwencji w szkole – administracja szkoły powinna przeprowadzać dalsze działania.
- Nauczyciele powinni utrzymywać bezpośredni kontakt z rodzicami uczniów w związku z ich frekwencją.
- Prowadzone działania zachęcające są skuteczne i powinny być dalej podejmowane.

Wnioski

- Ewaluatorzy powinni współpracować ze szkołami, zbierać dane z różnych źródeł oraz wykorzystywać zarówno ilościowe (liczbowe), jak i istotne informacje jakościowe (werbalne) w celu wysuwania wniosków i rekomendacji, które odzwierciedlają sytuację.

Zadanie

- Praca w małych grupach roboczych 3-4 osobowych z wykorzystaniem materiałów informacyjnych.

